

PHÂN BỐ VÀ QUAN HỆ KHÔNG GIAN CỦA LOÀI CĂM XE (*Xylia xylocarpa* (Roxb.) Taub.) TRONG RỪNG LÁ RỘNG THƯỜNG XANH Ở KHU VỰC IA MỜ, TỈNH GIA LAI

Nguyễn Văn Quý¹, Phạm Thanh Hà², Nguyễn Văn Hợp¹,
Nguyễn Thanh Tuấn¹, Nguyễn Hữu Thế³

¹Trường Đại học Lâm nghiệp - Phân hiệu Đồng Nai

²Trường Đại học Lâm nghiệp

³Phân viện Điều tra, Quy hoạch rừng Nam Trung Bộ và Tây Nguyên

Từ khóa: Hàm tương quan cặp, phân bố Poisson, cạnh tranh khác loài, loài ưu thế, đặc điểm sinh thái.

Keywords: Pair-correlation function, Poisson distribution, interspecific competition, dominant species, ecological characteristics.

TÓM TẮT

Nghiên cứu này được thực hiện trong kiểu rừng lá rộng thường xanh ở khu vực Ia Mơ, tỉnh Gia Lai để giúp hiểu rõ hơn về đặc điểm sinh thái của loài Căm xe - một loài cây đa tác dụng, có giá trị cao về mặt kinh tế. Dữ liệu được thu thập từ tất cả các cây thân gỗ có đường kính ngang ngực (dbh) ≥ 5 cm trong 3 ô tiêu chuẩn điển hình tạm thời (OTC) 1 ha (100 \times 100 m). Phương pháp phân tích mô hình điểm không gian dựa trên phần mềm R được sử dụng để phân tích dữ liệu nghiên cứu. Kết quả nghiên cứu cho thấy, Căm xe có cả phân bố kiểu cụm, ngẫu nhiên và đều tại khu vực nơi loài phân bố. Phân bố không gian của Căm xe bị ảnh hưởng mạnh bởi tính không đồng nhất của môi trường sống. Phát tán giới hạn là một trong những nguyên nhân chính đã điều chỉnh mô hình phân bố không gian của loài. Trong khoảng cách 0-10 m, quan hệ cạnh tranh giữa Căm xe và các loài ưu thế chiếm tỷ lệ lớn hơn so với quan hệ tương hỗ và độc lập (chiếm 66,67% ở rừng trung bình và 50% ở rừng giàu). Ở khoảng cách 10-30 m, Căm xe chủ yếu có quan hệ độc lập với các loài cây thuộc nhóm loài ưu thế trong lâm phần (chiếm 83,33% và 71,43% trong tổng số mối quan hệ ở 2 trạng thái rừng trung bình và giàu). Dựa trên kết quả của nghiên cứu này có thể điều chỉnh mật độ, chọn khoảng cách hố trồng thích hợp khi phục hồi hoặc trồng rừng mới bằng loài Căm xe và các loài cây sống chung với nó.

Spatial distribution patterns and associations of *Xylia xylocarpa* (Roxb.) Taub. in an Ia Mor evergreen broadleaved forest, Gia Lai province

Present study was carried out in two medium and rich forest types of an Ia Mor evergreen broadleaved forest, Gia Lai province to help better understand the ecological characteristics of *Xylia xylocarpa* - a multi-use tree species with high economic value. Research data were collected from all woody trees with diameter at breast height (dbh) ≥ 5 cm in three 1ha- study plots (100 \times 100 m). The spatial point-patterns analysis method was used to analyze research data based on R version 4.1.1 software. Research results showed that *Xylia xylocarpa* had both aggregated, random, and regular distribution in the area where this species distributed. The spatial distribution pattern of *Xylia xylocarpa* was strongly influenced by the environmental heterogeneity effects in the study plot.